

faa mange Kredse, og at disse Kredse skulle have de og de Lønninger efter Plan eller Forslag af Skole-raadene, dog med Hensyn til andre Bestem-melser; og hvor dette ikke saaledes sker strax, der skulle disse Bestemmelser kun bringes i An-vendelse paa de Steder, hvor Degnefaldene ere ledige, eller efterhaanden som de blive ledige, altsaa hvor denne Fordeling ikke kan ske pludselig efter Lovens Gjennemførelse, der skal den i alt Fald kun komme enkeltvis, efter som Embederne blive ledige. Lillige er der sket Forandring i disse Bestemmelser ved mange Plakater og navnlig ved Plakater af 1839 og 1843. Det er erkjendt, at der maatte anordningsmæssige Bestemmelser og Plakatsbestemmelser — med samme Karakter som nu vore Love — for at ordne Forholdene og for at forandre Forholdene; men disse Bestemmelser stode i nær Forbindelse med Bestemmelsen af 1814. Derefter er kommet en hel kommunal Lovgivning, og da ogsaa for saa vidt med Hensyn til Skole-væsenet, som alt Skolevæsenet nu er baseret paa en anden Maade, end Lovgivningen af 1814 havde tænkt sig, hvor man hverken havde Kommunal-styrelse i og for sig eller overhovedet denne Sag ordnet paa en saa betryggende Maade som nu. Men efter at nu altsaa Lovgivningsmagten har deltaget i at ordne disse Forhold, har fastsat Kommunalstyrelsesordenen, har forandret Bestemmelserne for Skolevæsenet og givet betryggende Bestemmelser for den kommunale Bevilling, efter hele denne lange Udvikling træder Kultusminis-teren op, og i Stedet for at fremkalde en alminde-lig Lov om dette Forhold vil han reformere paa een Gang, uden at Embederne ere ledige, og uden at Liden for de Skoleplaner, som ere approberede, er udløben, eller nogen Forandring er indtraadt i Sagerne, som berettiger til at fremtvinge en Æn-dring i det Bestaaende. Saaledes har jeg opfattet den høitærede Ministers Vel, ogsaa efter at have hørt hans Udtalelser igaar. Jeg kan, som sagt, ikke erkjende, at vor Skolelovgivning berettiger den høitærede Minister dertil, skjøndt jeg ikke tvivler om, at saavel den høitærede Minister som de, der staa paa samme Side som han, kunne fremkomme med Betragtninger derfor, som se ret plausible ud. Men jeg kan ikke erkjende, at det er en til-stræffelig, billig og rimelig Hensyntagen hverken til Rigsdagen eller til de kommunale Myndigheder, og jeg kan ikke tro, at noget Folkething i samme Dieblis, som Ministeren aabent erklærer i Mis-tillid til Folkethinget at ville gaa den Vej, kan være med til at give Ministeren det Lillidsvotum, som ligger i det Forslag, der er stillet af det

ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther). Uagtet alle Symptomer tyde paa, at Stemningen for Forslaget er saa godt forberedt, at det synes at ville blive vedtaget, tror jeg endnu ikke, at Flertallet her, der ved sine andre Vota har holdt paa Folkethingets konstitutionelle Stil-ling, kan være med i den Grad til at changere fra tidligere Tid. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev) forfikkter os om, at dette for det Første ikke er et Stykke af en Reform; men det er det netop, thi det falder ikke ind under de Regler, vi have vedtaget, men under nye, og dernæst siger det ærede Medlem, at Ministeren ikke faar mere Myndighed end efter Lov-en; han slutter sig altsaa til Ministerens For-tolkning af den nuværende Skolelov. For det Tre-die siger det ærede Medlem, at Ministeren ved dette Forslag ikke faar mere Magt, end han havde i Forveien; det forstaar jeg ikke. Er det ærede Medlem, at en privat Mand f. Ex., der eier et Gods, ikke har mere Magt end den, der ikke en Gang eier det Hus, han bor i, tror det ærede Medlem ikke, at større Midler give større Magt, og tror det ærede Medlem ikke, at denne Sum, bilagt med et saadant Lillidsvotum som det, der her præsenteres som paa en Allerken, vil i dob-belt Henseende give Ministeren mere Magt? Han vil, hver Gang Cirkulæret kommer til Skoleraa-dene eller Kommuneraadene, kunne paaberaabe sig, at det er i Genhold til og i Kraft af den Be-slutning, som Folkethinget har taget ved at be-vilge dette Beløb, at han maa opfordre bestemt til at gaa den af ham forud for Bevillingens Ved-tagelse anviste Vej. Saa er der et lille Spørgs-maal endnu. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds forundrede mig igaar ved at udtale, at han havde fremkaldt Lov-en af 8de Marts 1856. Jeg kunde ønske at høre det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall) forklare os nærmere, om man virkelig skal tro, at det Forslag, som fremkom, medens han var Kirke- og Undervisningsminister, er for-beredt paa den Maade, som det ærede Medlem nævnte igaar, ved et Forslag til en Bevilling Læret forud, som blev taget tilbage af det ærede Medlem eller forkastet, hvad det nu var. Jeg er dog saa gammel, at jeg kan huske, at denne Sag om Forbedring i Skolelærernes Lønning allerede mange Aar i Forveien havde sat ikke blot Lærerne — jeg siger ikke Lærerstand, thi vi ere jo komme af med Standerne — i Bevægelse over det hele Land, idet der blev holdt adskillige større of-fentlige Lærermøder navnlig om dette Spørgsmaal,